

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9Csp/107/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8125207209
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2025:8125207209.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. X, XXX XX právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448 proti žalovanému: 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890 právne zastúpený: SEDLAČKO& PARTNERS, s.r.o, so sídlom Štefánikova 8, 811 05 Bratislava, IČO: 36 853 186 o primerané finančné zadostučinenie vo výške 1 500 Eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 310 € a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietam.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100%, počítanú z prisúdenej sumy, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške týchto trov.

odôvodnenie:

1. Žalobou došlou súdu dňa 08.09.2025 sa žalobca domáhal na žalovanom zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1500 €.

1.1. Žalobca v žalobe uviedol:

„ V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 34Csp/1/2023, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov a o určenie neprijateľnosti piatich zmluvných podmienok, som bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný vo všetkých uplatňovaných nárokoch, rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 34Csp/1/2023, z 18.6.2024, ktorý nadobudol právoplatnosť 9.7.2024 (ďalej len Základné konanie).

Ak má PFZ reálne plniť svoj účel, tak je to možné len priznaním PFZ v takej výške aby mala, nielen deklarovanú sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu, ale aby mala tieto funkcie aj reálne, čo PFZ priznané v symbolickej výške spĺňať nemôže. Aj keď výška PFZ sa nedokazuje a súd ju stanovuje voľnou úvahou, tak kritéria z ktorých by mala voľná úvaha vychádzať, vyplývajú z intenzity porušenia spotrebiteľského práva zo strany dodávateľa.

Spolu PFZ za určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti dvoch úveorvých zmlúv uplatňujem vo výške 1000,-- eur.

PFZ vo vzťahu k piatim NZP požadujem vo výške 500,-- eur.

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril nasledujúco:

- neuznáva vznesený nárok ani čo do dôvodu ani čo do výšky,
- ide o šikanóznny výkon práva,
- požadované PFZ je z hľadiska výšky neprimerané.

3. V replike a duplike strany sporu zotrvali na svojich stanoviskách.

4. Súd z listín tvoriacich súdny spis zistil nasledujúce:

4.1. Žalobca na OS Prešov podal žalobu voči žalovanému, ktorou sa domáhala určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a neprijateľnosti zmluvných podmienok v dvoch úverových zmluvách.

4.2. OS Prešov rozsudkom č.k. 34Csp/1/2023 – 417 uo dňa 18. júna 2014 takto právoplatne rozhodol: „I. Určuje, že úver zo Zmluvy o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 19.5.2011, je bezúročný a bez poplatkov.

II. Určuje, že úver zo Zmluvy o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 29.12.2011, je bezúročný a bez poplatkov.

III. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Obchodných podmienkach pre úver dostupná pôžička k Zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 19.5.2011, v článku 5 - Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 5.6., v znení: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: [1] na poplatky podľa Sadzobníka, [2] úrok z omeškania, [3] úrok z úveru, [4] splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok Banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia. V prípade, ak je Klient majiteľom, prípadne spoludisponentom osobného účtu vedeného Bankou, podpisom ZoÚ udeľuje výslovný a neodvolateľný súhlas s inkasom peňažných prostriedkov z tohto účtu na účely splácania svojich peňažných záväzkov zo ZoÚ. Banka je oprávnená započítať svoje splatné i nesplatné pohľadávky voči Klientovi bez ohľadu na právny titul ich vzniku proti akýmkoľvek pohľadávkam Klienta voči Banke.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 19.5.2011, v Sadzobníku poplatkov - účinnosť od 16. mája 2011, v článku Úvery pre obyvateľstvo, časť dostupná pôžička, v znení: „10. 1. upomienka po omeškaní splátky 9,96 €, 11. 2. upomienka po omeškaní splátky 24,90 €.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

V. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 29.12.2011 v časti (2) Zmluva o úvere, bod 5), v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10, II. Časti Všeobecných obchodných podmienok. Klient berie na vedomie, že rozhodnutie rozhodcovského súdu je konečné a jeho zrušenia žalobou na súde sa môže domáhať len z dôvodov vymedzených v zákone č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

VI. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Obchodných podmienkach pre úver dostupná pôžička k Zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 29.12.2011, v článku 5 - Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 5.6, v znení: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: [1] na poplatky podľa Sadzobníka, [2] úrok z omeškania, [3] úrok z úveru, [4] splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok Banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia. V prípade, ak je Klient majiteľom, prípadne spoludisponentom osobného účtu vedeného Bankou, podpisom ZoÚ udeľuje výslovný a neodvolateľný súhlas s inkasom peňažných prostriedkov z tohto účtu na účely splácania svojich peňažných záväzkov zo ZoÚ. Banka je oprávnená započítať svoje splatné i nesplatné pohľadávky voči Klientovi bez ohľadu na právny titul ich vzniku proti akýmkoľvek pohľadávkam Klienta voči Banke.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

VII. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 29.12.2011, v Sadzobníku poplatkov - účinnosť od 16. mája 2011, v článku Úvery pre obyvateľstvo, časť dostupná pôžička, v znení: „10. 1. upomienka po omeškaní splátky 9,96 €, 11. 2. upomienka po omeškaní splátky 24,90 €.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.“

5. Vyššie zistený skutkový stav súd právne posudzoval nasledujúco:

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom do 09.06.2013 - Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadost'učinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 10.6.2013 – Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadost'učinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Podľa § 53 ods.1 zákona č. 108/2024 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - Ustanovenia tohto zákona sa použijú na zmluvu uzavretú po 30. júni 2024. Vznik právnych vzťahov zo zmlúv uzavretých pred 1. júnom 2024 a nároky vzniknuté z týchto zmlúv sa posudzujú podľa právnych predpisov účinných do 30. júna 2024. Podľa § 3 ods.1 písm. e) zákona č. 108/2024 Z.z. o ochrane spotrebiteľa – každý spotrebiteľ má právo na primerané finančné zadosťučinenie od osoby, ktorá porušila práva spotrebiteľa alebo povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa, ak spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa; pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia súd prihliada najmä na povahu, závažnosť, spôsob, rozsah, následky, trvanie a okolnosti porušenia práva spotrebiteľa alebo povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa.

5.1. Keďže uplatnenie nároku na PFZ nie je nárokom zo zmluvy ale nárokom z porušenia práva spotrebiteľa alebo povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa deklarovaného súdnym rozhodnutím, na prejednávanú vec sa vzťahuje § 3 ods.1 písm.e) zákona č. 108/2024 Z.z.

6. Vo vzťahu k vyššie citovanému rozhodujúcemu ustanoveniu zákona, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá iba príkladom ustanovuje kritéria na vymedzenie toho, ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že PFZ sa poskytuje bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa bolo spôsobilé čo i len privodiť ujmu spotrebiteľovi.

6.1. V prejednávanom prípade zo strany žalobcu došlo k iniciovaniu súdneho konania z dôvodu určenia bezúročnosti úveru a z dôvodu ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Úspešne teda uplatnil porušenie jeho práv garantovaných ako zákonom o ochrane spotrebiteľa tak aj Občianskym zákonníkom a zákonom o spotrebiteľských úveroch.

6.2. Pri výklade § 3 ods.1 písm.e) č. 108/2024 Z.z. treba akcentovať, že jeho znenie zakladá nárok na finančné zadosťučinenie už pri úspešnom uplatnení porušenia práva alebo povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa bez toho, žeby sa vyžadovala, čo len potenciálna ujma. Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka (Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 180/2004 Z.z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva je potrebná určitá intenzita. Týmto je daná aj odpoveď na obvyklú argumentáciu žalovaných dodávateľov, ktorej podstata spočíva v tvrdení, že právo na primerané finančné zadosťučinenie dané až „vtedy, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak“. Podľa názoru súdu dotknuté zákonné ustanovenie žiadnu takúto podmienku nestanovuje a naopak dovŕšuje sa ním ochrana spotrebiteľa v dodávateľom spôsobenom závadnom spotrebiteľskom vzťahu. Primerané zadosťučinenie podľa § 3 zákona č. 180/2024 Z.z. nemá napriek svojmu názvu nič spoločné s obdobným inštitútom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, preto nie je potrebné skúmať, či a ako bolo zasiahnuté do osobnostnej sféry spotrebiteľa.

6.3. Súd má za to, že s prihliadnutím na stanovené kritéria výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba pri jej určovaní vychádzať z toho, že toto má plniť funkciu satisfakčnú a primerane aj funkciu preventívno - sankčnú (pričom však táto funkcia sama o sebe nespôsobuje zvýšenie sumy priznávaného primeraného finančného zadosťučinenia) tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať predovšetkým ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

Podľa NS SR sp. zn 6 Cdo/127/2017 - Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej

zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezodôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.

7. Súd teda dospel k záveru, že základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie je daný.

8. Zákonom stanovenými kritériami pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia sú najmä povaha, závažnosť, spôsob, rozsah, následky, trvanie a okolnosti porušenia práva spotrebiteľa alebo povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa.

9. Žalobcovi z porušenia jeho práv a z porušenia povinností dodávateľa zatiaľ nevznikla ujma, ktorá by bola právoplatne judikovaná. Pokiaľ ide o neprijateľné zmluvné podmienky žalobca netvrdil a súd nezistil, žeby zo strany žalovaného išlo o použitie neprijateľných ZP po ich právoplatnom judikovaní. Naopak, žalobca mal uľahčenú úlohu, keďže zmluvné podmienky, ktorých neprijateľnosti sa domáhal, boli už v obdobných typových zmluvách za neprijateľné opakovane judikované o čom svedčí množstvo odkazov na už existujúce rozsudky.

9.1. Súd primerané finančné zadosťučinenie chápe ako dovŕšenie nápravy vadného stavu, ktorého základom však bol úspech spotrebiteľa v súdnom konaní, ktorého sa zúčastnil ako žalobca alebo žalovaný. Potom primerané finančné zadosťučinenie po úspechu v tzv. základnom konaní mu má navyše nahradiť „určitý“ diskomfort spôsobený súdnym konaním (či už vyhľadanie občianskeho združenia na ochranu spotrebiteľa alebo advokáta, alebo účasť na súde a pod., keďže tento čas mohol využiť inak).

9.2. Strany sporu preukázali súdnymi rozhodnutiami značný rozptyl priznávaného zadosťučinenia za neprijateľnú zmluvnú podmienku od sumy 10 € až do sumy 300 €. Súd má za to, že v tomto type konaní je možná (a v podstate aj nevyhnutná) určitá paušalizácia náhrad, aby sa nepriznávali len symbolické sumy bez hospodárskeho významu (ale ako výsledok zaťažovania súdneho systému žalobami o bagateľné sumy) alebo sumy premrštené vedúce k obohacovaniu spotrebiteľov. Tak súd za základnú sumu zadosťučinenia za neprijateľnú zmluvnú podmienku považuje sumu 100 € s možným posunom oboma smermi na základe charakteru zmluvnej podmienky (potvrdené rozsudkom KS v Prešove sp. zn. 3CoCsp/38/2024 zo dňa 04.03.2025 – bod 29. odôvodnenia).

9.3. Výroky I. a II. rozsudku v základnom konaní chápe súd ako predbežnú otázku pre reštitučnú žalobu o vydanie bezodôvodného obohatenia, ktorého vydanie však žalovanému dosiaľ právoplatne uložené nebolo. Za uvedené výroky teda súd priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2 x 50 €, keďže do úvahy tvrdené ale nejudikované bezodôvodné obohatenie a jeho výšku brať nemôže.

Za neprijateľné zmluvné podmienky uvedené v bodoch IV. a VII. výroku rozsudku v základnom konaní priznal súd ako primerané finančné zadosťučinenie sumu 2 x 30 €. Tieto zmluvné podmienky týkajúce sa upomienok v sume 9,96 € a 24,90 €, považoval súd za také, za ktoré suma zadosťučinenia 30 € je primeraná a postačujúca.

Za neprijateľné zmluvné podmienky týkajúce sa započítavania platieb žalovaného (výroky III. a VI. rozsudku v základnom konaní) a rozhodcovskej doložky (výrok V. rozsudku v základnom konaní) priznal súd primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 x 50 € vychádzajúc najmä z toho, že žaloba bola podaná v čase, keď už tieto aplikované v neprospech spotrebiteľa byť nemohli.

Celkom priznané primerané finančné zadosťučinenia tak dosahuje sumu 310 €.

10. Pokiaľ ide o námietku šikanózneho výkonu práva žalobcom, s touto sa súd nestotožňuje. Zneužitím práva sa rozumie situácia, ak by účelom výkonu práva nebola realizácia vlastných oprávnených hospodárskych záujmov, ale snaha výkonom práva znevýhodniť druhú stranu a spôsobiť jej ujmu. Šikanózný výkon práva sa musí vždy preukázať a dôkazné bremeno zaťažuje toho, kto je takýmto výkonom práva poškodený.

10.1. Konanie žalobcu, ktorý uspel v základnom konaní, spočívajúce v podaní tejto žaloby nepovažuje súd za zneužitie práva. Práve naopak, ak žalovaný vediac o výsledku základného konania nekontaktoval žalobcu za účelom odškodnenia, potom podanie žaloby žalobcom o primerané finančné zadosťučinenie

je logickým krokom pre zavŕšenie ochrany pri porušení práva, ktoré spôsobil žalovaný. V rámci právnej argumentácie poukazuje súd na rozsudok SdEÚ vo veci C – 35/22, podľa ktorého

35 Napokon spotrebiteľovi, ktorý uzavrel zmluvu obsahujúcu nekalú podmienku, nemožno vytýkať, že sa obrátil na príslušný vnútroštátny súd s cieľom uplatniť práva, ktoré mu zaručuje smernica 93/13, v prípade nečinnosti dotknutého predajcu alebo dodávateľa napriek konštatovaniu nekalej povahy podobných podmienok ustálenou vnútroštátnou judikatúrou, ktorá mala tohto predajcu alebo dodávateľa podnietiť k tomu, aby sa z vlastnej iniciatívy obrátil na tohto spotrebiteľa a čo najskôr odstránil účinky tejto nekalej podmienky.

37 Tak ako uviedol generálny advokát v bode 50 svojich návrhov, s prihliadnutím na vedomosti, ktoré je možné od týchto inštitúcií očakávať v tejto oblasti, a na nevýhodnejšie postavenie spotrebiteľov vo vzťahu k uvedeným inštitúciám, môžu správania uvedené v bode 36 tohto rozsudku predstavovať vážne indície o nedostatku dobrej viery tých istých inštitúcií. Je teda potrebné, aby príslušný súd mohol v tejto súvislosti vykonať potrebné overenia a prípadne vyvodiť dôsledky, ktoré z toho vyplývajú.

11. Žaloba na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok nie je časovo limitovaná.

Rozhodnutie SdEÚ č. spojené veci C – 776/19 až C – 782/19:

33 Súdny dvor, ktorý poukázal na ochranu, ktorú smernica 93/13 zaručuje spotrebiteľom, rozhodol, že táto smernica bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá zakazuje vnútroštátnemu súdu po uplynutí prekluzívnej lehoty konštatovať nekalú povahu podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom .

38 Z tohto hľadiska treba usúdiť, že najmä na účely zabezpečenia účinnej ochrany práv, ktoré spotrebiteľovi vyplývajú zo smernice 93/13, musí mať spotrebiteľ možnosť kedykoľvek namietat' nekalú povahu zmluvnej podmienky nielen ako prostriedok obrany, ale aj na účely určenia nekalej povahy zmluvnej podmienky súdom, takže návrh podaný spotrebiteľom na účely konštatovania nekalej povahy podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom nemôže podliehať nijakej premlčacej lehote.

Vzhľadom na vyššie uvedené treba na prvú a druhú otázku odpovedať tak, že článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13 v spojení so zásadou efektivity sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá na účely podania návrhu spotrebiteľom:

– na konštatovanie nekalej povahy podmienky nachádzajúcej sa v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a týmto spotrebiteľom stanovuje premlčaciu lehotu.

Podľa rozhodnutia SdEÚ č. C- 698/18:

71. V tejto súvislosti treba konštatovať, že definícia pojmu „spotrebiteľ“ uvedená v článku 2 písm. b) smernice 93/13 neobsahuje žiadny prvok umožňujúci určiť, kedy zmluvný partner prestane byť spotrebiteľom v zmysle tejto smernice, a preto sa prestane môcť dovoliavať ochrany, ktorú mu priznáva táto smernica.

73. Ako uviedol generálny advokát v bode 57 svojich návrhov, splnenie predmetnej zmluvy nemení retroaktívne okolnosť, že v čase uzavretia tejto zmluvy sa spotrebiteľ nachádzal v tomto znevýhodnenom postavení. Za týchto podmienok obmedzenie ochrany, ktorú smernica 93/13 priznáva spotrebiteľovi iba na dobu trvania plnenia predmetnej zmluvy v tom zmysle, že úplné splnenie zmluvy vylučuje akúkoľvek možnosť spotrebiteľa dovoliavať sa tejto ochrany, nie je zlučiteľné so systémom ochrany zavedeným touto smernicou. Takéto obmedzenie by bolo predovšetkým neprípustné, ako tvrdí poľská vláda, v rámci zmlúv, ktoré, ako je napríklad kúpna zmluva, sú vykonané okamžite po ich uzavretí alebo v okamihu ich uzavretia, keďže neoponcháva spotrebiteľom primeranú lehotu na napadnutie nekalých podmienok, ktoré sú prípadne uvedené v takýchto zmluvách.

74. Z toho vyplýva, že pojem „spotrebiteľ“ uvedený v článku 2 písm. b) smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že skutočnosť, že zmluva je úplne splnená, nevylučuje, aby strana tejto zmluvy mohla byť kvalifikovaná ako „spotrebiteľ“ v zmysle tohto ustanovenia.

Podľa rozhodnutia SdEÚ č. C- 321/22:

77 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na druhú otázku odpovedať, že článok 7 ods. 1 smernice 93/13 v spojení so zásadou efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá tak, ako ju vykladá judikatúra, aby bolo možné vyhovieť žalobe spotrebiteľa na určenie neúčinnosti nekalej podmienky uvedenej v zmluve, uzavretej s predajcom alebo dodávateľom, vyžaduje dôkaz preukazujúci záujem na konaní, keď sa zistí, že takýto záujem chýba, ak tento spotrebiteľ disponuje žalobou o vydanie plnenia poskytnutého bez právneho dôvodu, alebo ak sa môže odvolávať na túto neúčinnosť v rámci svojej obrany voči protinávrhu na vykonanie, ktorý voči nemu tento predajca alebo dodávateľ podal na základe tejto podmienky.

Ústavný súd SR sp. zn. III. ÚS 124/2020 - 26. Ak má preto súd predmetom konania napadnutú zmluvnú podmienku podľa čl. 6 smernice, už by nemali byť pochybnosti o potrebnej intenzite záujmu spotrebiteľa na vyhlásení (určení) zmluvnej podmienky za neprijateľnú a že je tento záujem právny a naliehavý. Tento záujem je daný z povahy veci. Zmluvnú podmienku, ktorá bola súdom vyhlásená (určená) za nekalú, treba v zásade chápať tak, že nikdy neexistovala, takže nemôže voči spotrebiteľovi vyvolávať účinky. Určenie nekalej povahy tejto podmienky súdnym rozhodnutím musí v zásade viesť k navráteniu jeho právnej a skutkovej situácie, v ktorej by sa spotrebiteľ nachádzal, ak by uvedená podmienka neexistovala (rozsudok Súdneho dvora, Veľká komora, v spojených veciach C-154/15, C-307/15 a C-308/15, bod 61). Existuje teda možnosť domáhať sa vyhlásenia zmluvnej podmienky z preventívnych dôvodov (bez práva na reštitučné plnenie). Zo súdnej kontroly nie sú vylúčené ani zmluvné klauzuly, ktorých obsahom nie je právo na plnenie a s ktorými by bolo kumulatívne uplatnenie reštitučných práv na plnenie problematické až nemožné.

Ak spotrebiteľ vyvolá individuálny súdny spor o posúdenie zmluvnej podmienky, či nie je neprijateľná, súd ex offio zohľadňuje všetky okolnosti prípadu, aby sa dopracoval k finálnemu záveru, a to nielen z dôvodu individuálnej ochrany spotrebiteľa, ale v záujme dôležitého spoločenského cieľa. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodujúce, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky (posudzuje sa, či zmluvná podmienka je z objektívneho hľadiska spôsobilá negatívne zasiahnuť do práv spotrebiteľa), ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenia zmluvnej podmienky za neprijateľnú, t. j. či tak činí počas plnenia záväzkov zo zmluvy alebo až následne. Danosť právneho záujmu na zabezpečení právnej istoty, ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami nie je časovo limitovaná a takýto stav trvá, až kým dodávateľ neukončí používanie neprijateľnej zmluvnej podmienky (C-618/10, bod 52).

Rozsudok o určení konkrétnej zmluvnej podmienky za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti v individuálnej veci predstavuje pre naplnenie právnej istoty spotrebiteľa štandardný prostriedok ochrany. Bez toho, aby boli dotknuté práva z premlčania, takýto rozsudok predstavuje popri právnej istote o povahe zmluvnej podmienky aj základ pre prípadné ďalšie práva spotrebiteľa (napr. právo na reštitučné plnenie, právo na satisfakciu, právo na postúpenie pohľadávky vzniknutej plnením na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky) a má aj celospoločenský význam, pretože pre dodávateľa vzniká povinnosť ukončiť používanie judikovanej neprijateľnej podmienky (§ 53a Občianskeho zákonníka).

12. Žaloba o neprijateľnosť zmluvných podmienok môže byť podaná aj z dôvodu následného získania peňažnej satisfakcie.

NS SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 - Okrem toho právoplatný rozsudok, ktorým súd vo výroku určí neprijateľnosť zmluvnej podmienky, nebude len vnútornou satisfakciou pre spotrebiteľa, ale sa ním zároveň vytvára zákonný predpoklad pre uplatnenie sankcie voči dodávateľovi za to, že porušil svoju zákonnú povinnosť, a to v podobe práva spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.

13. Pokiaľ ide o námietky žalovaného

- predpokladom priznania PFZ nie je čo len potencionálna hrozba ujmy,
- bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru znamená, že žalobca vyžadovaním úrokov a poplatkov porušil § 4 ods.2 písm.a/ zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z., podľa ktorého predávajúci nesmie ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu,
- neprijateľnosť zmluvných podmienok znamená, že žalovaný porušil ustanovenia OZ o neprijateľných zmluvných podmienkach a rovnako § 3 ods.3 zákona č. 250/2007 Z.z., podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách v spojení s § 4 ods.2 písm.c) zákona č. 250/2007 Z.z., podľa ktorého predávajúci nesmie používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách,

14. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 257 C.s.p. - Výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

14.1. V konaní išlo o nárok, ktorého výška závisela od úvahy súdu a vtedy je žalobca úspešný, ak je úspešný v základe nároku. Žalobkyni tak patrí náhrada trov konania v rozsahu 100%, ktorej výška sa však bude odvíjať od priznanej sumy.

14.2. Žalovaný sa domáhal uplatnenia § 257 C.s.p. (Výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.) poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo/31/2016 – „20. Spornou otázkou tu je, či postup účastníka spočívajúci v rozložení viacerých jeho čiastkových pohľadávok (z pohľadu výšky požadovaných súm pomerne zanedbateľných) možno považovať za taký, ktorému treba bezvýnimočne priznať ochranu (pokial' ide o uznanie aj výdavkov spojených s takýmto uplatňovaním práva za účelne výdavky, zohľadniteľné v rámci priznania náhrady trov konania).

21. Súčasťou rozhodovacej praxe súdov Slovenskej republiky, použiteľnej i na prejednávajúcu vec, je tiež záver, podľa ktorého pokusy účastníkov vyťažiť z rozdelenia pohľadávky inak zažalovateľnej i len jednou žalobou nielenže nemožno považovať za účelný spôsob uplatňovania alebo bránenia práva, ale počínanie v rozpore s tu uvedeným je priam ukážkovým prípadom potreby použitia úpravy z ustanovenia § 150 ods. 1 O. s. p. Tak napr. Krajský súd v Trnave v rozsudku z 12. júna 2012 sp. zn. 10Co/102/2011 uzavrel, že 1. rozdelenie pohľadávky zažalovateľnej i len v jednom konaní do viacerých konaní má za následok neúčelnosť trov konania na právnej službe advokáta predstavovaných paušálnymi náhradami (§ 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „tarifa“), cestovnými náhradami (§ 16 ods. 4 tarify v spojení s o zákonom č. 283/2002 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení) i náhradami advokáta za stratu času (§ 17 tarify) vo viac než jednom konaní a že 2. okolnosť nepriznania príslušných čiastkových položiek požadovanej náhrady trov konania ešte ani v jednom konaní (v záujme presvedčenia súdu v konkrétnej veci, že je to práve on, kto má aj takúto časť požadovanej náhrady priznať) je povinný preukazovať účastník s právom na náhradu, na ktorého strane uvedená neúčelnosť nastala. Rovnaký odvolací súd potom v uznesení z 31. januára 2013 sp. zn. 10Co/29/2012 ustálil, že v prípade rozdelenia do viacerých žalôb takej pohľadávky, ktorá aj pri zažalovaní v jedinom konaní zaručuje advokátovi len nárok na minimálnu tarifu predpokladanú odmenu, nemožno úspešnému účastníkovi priznať ani náhradu trov konania na odmene advokáta vo viac než jednom konaní.“

Z hľadiska skutkové išlo o uplatnenie troch čiastkových požiadaviek na priznanie odškodnenia za odsúdenie nebohého otca žalobcu (podľa zákona č. 119/1990 Zb. o súdnych rehabilitáciách) troma samostatnými žalobami (znejúcimi na tzv. istinách na sumy 82,98 €, 103,06 € a 8,30 €).

14.3. V základnom konaní si žalobca uplatnil nároky na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, vydanie bezdôvodného obohatenia a neprijateľnosť zmluvných podmienok. Nárok na PFZ závisí od úspechu v týchto konaniach, preto je logické, že ich najprv chce mať spotrebiteľ právoplatne skončené, inak by riskoval možný neúspech a nárast trov konania v jeho neprospech nielen v niektorom uplatnenom nároku ale aj v súvisiacom uplatnenom nároku o PFZ. Dôvod na aplikáciu § 257 C.s.p. z dôvodov uvádzaných žalovaným tak súd nevzhladol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.